

WIS - - Deuterocanon Bible

SÜLEYMANIN MÜDRİKLİYİ
SÜLEYMANIN MÜDRİKLİYİ KİTABI
SÜLEYMANIN MÜDRİKLİYİ

Müd.

SÜLEYMANIN MÜDRİKLİYİ

KİTABI

GİRİŞ

«*Süleymanın müdrikliyi*» kitabının əsas mövzusu İlahi hikmət, onun mənşəyi, xüsusiyyətləri və dünyadakı fəaliyyəti barədə düşüncələrdən ibarətdir. Kitabda bu düşüncələrin müdrik padşah Süleymana məxsus olduğu bildirilir. Kitabın ilk fəsillərində hikmət insan ruhuna yol göstərən İlahi nemət kimi təsvir edilir. Sonra onun Allahdan qaynaqlandığı, insan həyatındakı rolu barədə danışılır. Son fəsillərdə müəllif tarixdən götürülmüş nümunələrlə sübut edir ki, yalnız hikmət xalqları xoşbəxtliyə qovuşdura bilər.

Kitabın məzmunu:

1:1–5:23 Hikmət və insanın təyinatı

6:1–9:18 Hikmətin mənşəyi, xüsusiyyətləri və təsiri

10:1–19:22 Bəşər tarixində hikmətin fəaliyyəti

1

Allahı axtarmaq

1 Yer üzünün hökmdarları, ədaləti sevin,
Rəbb haqqında düzgün düşünün.

Səmimi qəlbdən Onu axtarın.

² Çünki Allahı sınımayanlar Onu tapırlar,

Ona inananlara O, Özünü açır.

³ Amma yanlış düşüncə insanı Allahdan uzaqlaşdırır,
Allah sınamaq qüdrəti ilə ağılsızları ifşa edir.

⁴ Hikmət hiyləgər ürəyə girməz,
Günaha qul olmuş bədəndə sakin olmaz.

⁵ Çünki təlimin və nizamın müqəddəs ruhu
Hiyləgərlikdən uzaq durar.

Ağılsız mühakimələrdən çəkinər,
Haqsızlıq etməkdən utanar.

⁶ Hikmət insansevərlik ruhuna malik olmaqdır,
Amma o, dili ilə küfr edəni cəzasız qoymaz.
Çünki Allah belə adamın daxilindəki hisslərini görür,
Onun ürəyini dərindən nəzərdən keçirir,
Onun dediyi sözləri eşidir.

⁷ Rəbbin ruhu dünyanı doldurur,
Hər şeyi vəhdətdə saxlayan hər sözdən xəbərdardır.

⁸ Ona görə də haqsız danışan bir kəs gizlənə bilməz,
Qisas alan ədalət ondan yan keçməz.

⁹ Çünki günahkar insanın niyyətləri yoxlanılacaq,
Öz sözləri qanunsuzluğunun ifşası üçün
Rəbbə tərəf qalxacaq;

¹⁰ Ona görə ki, sayıq olan qulaq hər şeyi eşidir,
Deyingənlik gizli qalmayacaq.

¹¹ Beləliklə, faydasız deyingənlikdən qorunun,
Dilin pis sözlərindən özünüzü gözləyin.
Çünki hətta gizli söz də nəticəsiz qalmayacaq,
Böhtançı ağız canı məhv edir.

¹² Həyatınızın səhvləri ilə ölümü axtarmayın,
Əməllərinizlə həlakı özünüzə cəlb etməyin.

¹³ Allah ölümü yaratmayıb,
Yaşayanların məhvinə sevinmir.

¹⁴ Çünki O, hər şeyi varlıq üçün yaradıb,
Dünyadakı hər şey əmin-amanlıq üçündür.
Tamamilə öldürücü bir zəhər yoxdur,
Ölülər diyarı da yer üzündə hökmranlıq etmir.

¹⁵ Ədalət ölməzdir.

Günahkarların həyatı

¹⁶ Günahkarlar ölümü həm əməlləri ilə,
Həm də sözləri ilə özlərinə cəlb etdilər,
Onlar ölümü əziz dosta qovuşmaq kimi arzuladılar,
Onunla ittifaq bağladılar,
Çünki ölümə nəsib olmağa layiqdirlər.

2

¹ Yanlış fikrə düşənlər öz-özlərinə dedilər:
«Bizim həyatımız qısa və hüznlüdür,
İnsana ölümdən xilas olmaq mümkün deyil,
Adamlar bilirlər ki, ölümlər diyarından
Heç kəs qayıtmır.

² Biz təsadüfən doğulmuşuq,
Ölümdən sonra da heç doğulmamış kimi olacağıq:
Burnumuzla aldığımız nəfəs tüstüyə,
Ürək çırpıntılarımızdan yaranan fikir
Qığılıma bənzəyir.

³ Bu qığılıcım sönən zaman bədən torpağa dönər,
Ruh isə hava kimi əriyib gedər.

⁴ Vaxt keçdikcə adımız da unudulacaq,
Heç kim bizim işlərimizi yada salmayacaq.
Həyatımız da bulud topası kimi yox olacaq,
Günəşin şüalarının qovduğu,
Onun istisinin əritdiyi
Duman kimi keçib gedəcək.

⁵ Bəli, həyatımız bir kölgə kimi ötüb keçir,
Ölümdən geri qayıtmağımız mümkün deyil,
Çünki möhür vurulub və heç kim geri qayıtmır.

⁶ Gəl hazırkı nemətlərdən zövq alaq,

Gənclik həvəsi ilə dünyadan yararlanmağa tələsək.

⁷ Bahalı şərab və ətirlərdən bol-bol istifadə edək,
Ətrafdakı bahar çiçəyini belə, gözdən qaçırmayaq.

⁸ Qızılgüllər solmamışdan öncə
Özümüzə onlardan çələng hörək.

⁹ Qoy bizlərdən heç kəs
Özünü belə həzdən məhrum etməsin.

Hər yerdə şənlik izləri qoyaq,
Çünki bu, bizim nəsibimiz və qismətimizdir.

¹⁰ Yoxsul salehə sıxıntı verəcəyik,
Dul qadına rəhm etməyəcəyik,
Qocanın, yaşlının ağ saçlarına hörmət etməyəcəyik.

¹¹ Qoy bizim gücümüz həqiqət qanunu olsun,
Çünki gücsüzlük faydasız görünür.

¹² Ədalətli adama tələ quracağıq,
Çünki o, bizə ağır yükdür,
Bizim işlərimizə əngəl olur,
Bizi qanuna qarşı günahda təqsirləndirir,
Tərbiyə əleyhinə olan günahlara görə ittiham edir.

¹³ Özünün Allah barədə biliyə sahib olduğunu iddia edir,
Özünü Rəbbin övladı adlandırır.

¹⁴ Önümüzdə durub niyyətlərimizi ifşa edir.

¹⁵ Onun üzünü görmək belə, bizə ağırdır,
Çünki onun həyatı başqalarınıninkinə bənzəmir,
Yolları da hamıdan fərqlidir.

¹⁶ O, bizi iyrənc hesab edir,
Çirkəbdən qaçan kimi bizim yollarımızdan uzaqlaşır,
Ədalətli adamların öləndə bəxtiyar olacağını bildirir,
Məğrurluqla Allahı öz atası adlandırır.

¹⁷ Onun sözlərinin doğru olub-olmadığını görürük,
Onun axırının necə olacağına baxırıq.

¹⁸ Əgər bu ədalətli adam Allahın oğludursa,
Onda Allah onu qoruyar,
Düşmənlərin əlindən xilas edər.

¹⁹ İtaətkarlığını bilmək və kin saxlamadığını görməkdən ötrü
Onu təhqirlərlə və əzab-əziyyətlərlə yoxlayaq;
²⁰ Onu şərəfsiz ölümə məhkum edək,
Çünki, dediyinə görə, onun qayğısına qalınacaq».

Şər insanların səhvi

²¹ Onlar yanlış düşüncələrə qapılıb səhv etdilər,
Çünki pislilikləri onları kor etdi.

²² Onlar Allahın sirlərini dərk etmədilər,
Müqəddəsliyə görə verilən əvəzi gözləmədilər,
Qüsursuz insanların mükafatını layiqli saymadılar.

²³ Allah insanı ölməzlik üçün yaratmışdı,
Onu Öz əbədi varlığının surəti etmişdi.

²⁴ Lakin iblisin paxıllığı dünyaya ölüm gətirdi,
Onun payına aid olanlar bunun acısını çəkirlər.

3

Yaxşı və pis insanlara əvəz

¹ Ədalətli adamların canı isə Allahın əlindədir,
Onlara əzab-əziyyət toxunmayacaq.

² Ağılsızlar belə hesab edirlər:

«Ədalətli adamlar ölmüş kimi görünürdülər,
Onların axırının bədbəxtlik olduğu güman edilirdi.

³ Bizdən ayrılımları da heçlik sayılırdı».

Amma onlar sülhdə qalırlar.

⁴ Çünki insanlar onların cəzalandığını güman etsələr də,
Onların ölməzliyə böyük ümidləri var.

⁵ Onlar azacıq çətinlik görüb,

Çoxlu iltifat alacaqlar.

Çünki Allah onları sınaıb Özünə layiq gördü.

⁶ Allah onları kürədəki qızıl kimi yoxladı,
Onları yandırma qurbanı kimi qəbul etdi.

⁷ Onlara əvəz veriləndə
Onlar küləş üzərində qaçısan
Qıgılımlar kimi parıldayacaqlar.

⁸ Millətlərə hökm edib,
Xalqları idarə edəcəklər.
Onların üzərində isə Rəbb
Əbədi olaraq padşahlıq edəcək.

⁹ Ona ümid bağlayanlar həqiqəti dərk edəcəklər,
Sadiq olanlar da Onun məhəbbətində qalacaqlar.
Çünki Onun müqəddəsləri lütf və mərhəmətə,
Onun seçilmişləri yaxşılığa nail olacaqlar.

¹⁰ Günahkarlar isə yanlış düşüncələrinə görə
Cəza çəkəcəklər,
Çünki ədalətli adama xor baxdılar və Rəbbi tərک etdilər.

¹¹ Bəli, müdrikiyə və nəsihətə xor baxanlar bədbəxt dirlər,
Onların ümidləri puçdur, zəhmətləri bəhərsizdir,
Onların işləri də kara gəlməz.

¹² Onların arvadları axmaqdır,
Uşaqları da pisdir, bütün nəsilləri lənətlidir.

¹³ Nə bəxtiyardır o qadın ki,
Sonsuz olduğu halda özünü murdarlamayıb,
Zina ilə özünü ləkələməyib.
Müqəddəs canlara əvəz veriləndə o, bəhrə alacaq.

¹⁴ Nə bəxtiyardır o xədim ki,
Əməlləri ilə qanunsuzluq etmir,
Rəbbə qarşı pis niyyəti yoxdur.
Çünki ona imanın xüsusi lütfü,
Rəbbin məbədində ən yaxşı pay veriləcək.

¹⁵ Doğru yoldakı zəhmətin bəhrəsi izzət gətirər,
Müdrikiyin rişəsi üzülməz.

¹⁶ Amma zinakarların övladları faydasız olacaqlar,
Zina yatağından gələn nəsil yox olacaq.

¹⁷ Hətta uzunömürlü olsalar belə,
Onlara qiymət verilməyəcək,

Onları qocalıq dövründə şərəfsizlik gözləyir.

¹⁸ Amma tezliklə ölsələr,

Məhkəmə günündə ümid və təsəlliləri olmayacaq.

¹⁹ Bəli, pislilik edənlərin nəslinin aqibəti dəhşətli olacaq.

4

¹ Övladsız olub fəzilətli olmaq daha yaxşıdır,

Çünki fəzilətin yaddaşı ölməzdir.

Onu həm Allah, həm də insanlar qiymətləndirir.

² Fəziləti görəndə ona bənzəmək istəyirlər,

Onu tapmayanda ona can atırlar.

Əbədiyyətdə o zəfər çələngi ilə təntənə edir,

Yüksək mükafat almaq üçün qələbə çalır.

³ Amma günahkarların törəyib çoxalan nəslindən

Bir fayda olmayacaq.

Zinakar kökləri dərinə işləməyəcək,

Sarsılmaz təmələ çatmayacaq.

⁴ Müvəqqəti olaraq budaq atsalar da,

Məhkəm olmadıqları üçün

Külək və fırtınadan sarsılacaqlar.

⁵ Zəif budaqları sınacaq,

Bəhrələri faydasız olacaq,

Kal meyvələri yeyilməz,

Heç nəyə yararlı olmaz.

⁶ Çünki zinadan doğulan

Və onların əxlaqsızlığının şəhadəti olan övladlar

Allahın önündə valideynlərinin məhkəməsi zamanı

Onlara qarşı çıxacaqlar.

⁷ Ədalətli adam isə vaxtsız ölsə də, rahatlığa qovuşacaq.

⁸ Ağsaqqallığın hörməti ömrün uzunluğu ilə,

Yaşanmış illərin sayı ilə ölçülmür:

⁹ İnsanın çal saçları dərrakənin nişanəsidir,

Yetkin qocalıq pak həyatın əlamətidir.

¹⁰ Yaxşı davranan insanı Allah sevir,
O, günahkarlar arasında yaşaməsın deyə dünyadan götürülür.
¹¹ Göylərə qaldırılır ki, şər onun düşüncəsini dəyişməsin,
Hiyləgərlik onun qəlbini yoldan çıxarməsın.
¹² Çünki pisliyi təkrarlamaq yaxşılığa kölgə salır,
Ehtirasın cuşa gəlməsi saf ağılı pozur.
¹³ Yaxşı davranan insan qısa vaxt ərzində kamilliyə çataraq
Uzun illərin işini yerinə yetirdi.
¹⁴ Çünki onun qəlbi Rəbbə məqbul idi,
Rəbb də onun şər içindən çıxmağını tezleşdirdi.
Adamlar isə bunu görüb anlamadılar,
Hətta dərk etmədilər ki,
¹⁵ Rəbbin müqəddəslərini lütf və mərhəmət gözləyir,
O, Öz seçilmişlərini qoruyur.
¹⁶ Ölən ədalətli insan diri olan günahkarları,
Kamilliyə tez çatmış cavan isə
Uzun ömrü olan yaşlı haqsızı mühakimə edəcək.
¹⁷ Çünki pis adamlar müdrik adamın ölümünü görsələr də,
Rəbbin ona nələr hazırladığını,
Nəyə görə onu əmin-amanlıqda saxladığını anlamazlar.
¹⁸ Onlar bunu lağa qoyacaqlar,
Amma Rəbb onların halına güləcək.
¹⁹ Onlar tezliklə hörmətsiz bir meyitə,
Ölənlər arasında əbədi rüsvayçılığa çevriləcəklər.
Çünki Rəbb onları susduraraq yerə atacaq,
Onları təməllərindən qoparıb atacaq,
Onlar acınacaqlı hala düşüb kədəərə qərq olacaq,
Yaddan çıxıb gedəcəklər.

Qiyamət günündə əvəz

²⁰ Bu adamlar günahlarının hesabı aparılanda
Qorxu içində qarşıya çıxacaqlar,
Qanunsuzluqları da qarşılarına çıxıb
Onları mühakimə edəcək.

5

¹ Onda ədalətli adam böyük cəsarətlə onu təhqir edənlərin,
Onun əziyyətinə həqarətlə baxanların qarşısında dayanacaq.

² Onlarsa bunu görüb böyük qorxu ilə həyəcana düşəcəklər,
Onun gözlənilməz xilasına heyrlənəcəklər.

³ Peşman olaraq, ruh sıxıntısından inildəyərək
Öz-özlərinə deyəcəklər:

⁴ «Bu, əvvəllər biz ağılsızların ələ saldıığımız,
Həqarətlə məsələ çevirdiyimiz adamdır.

Biz onun həyatını sərsəmlik,
Ölümünü isə şərəfsizlik sayırdıq!

⁵ Necə olur ki, o, Allahın oğullarından biri sayılır,
Müqəddəslər sırasında yer alır?

⁶ Belə isə, biz həqiqət yolundan azdıq,
Ədalət işığı üzərimizə nur saçmadı,
Günəş dan yerindən bizə şəfəq salmadı.

⁷ Biz qanunsuzluq əməlləri ilə,
Həlaka aparan işlərlə dolduq,
Keçilməz səhralarla getdik,
Rəbbin yolunu isə tanımadıq.

⁸ Məğrurluq bizə nə fayda verdi?
Zənginlik və şöhrətpərəstlik bizə nə qazandırdı?

⁹ Bütün bunlar bir kölgə kimi,
Tez deyilən bir söz kimi keçdi.

¹⁰ Dalğalanan suları yarıb keçən gəmi
Özündən sonra heç bir iz buraxmır,
Onun oturacağıının nişanəsi suda qalmır;

¹¹ Yaxud da havada uçan quşların
Arxalarınca bir izləri qalmır,
Qanad çaldıqları və cəld hərəkətlə yardıqları havanı
Qanadları ilə uçub keçirlər,
Amma oradan keçdiklərindən bir nişan qalmır;

¹² Həmçinin hədəfə buraxılmış oxun dəldiyi hava

Dərhal əvvəlki vəziyyətinə qayıdır,
Belə ki, onun haradan keçdiyini bilmək olmur;
¹³ Biz də bu cür doğulduq və öldük,
Heç bir fəzilət nişanəsi göstərə bilmədik,
Amma öz əxlaqsızlığımızda üzüldük».

¹⁴ Çünki günahkarın ümidi küləklə aparılan toz kimi,
Fırtınadan dağılan narın qar kimi,
Küləkdən yayılan tüstü kimi yox olur,
Birgünlük qonaq haqqında xatirə kimi keçib gedir.

¹⁵ Ədalətli adamlar isə əbədi yaşayırlar;
Onların mükafatı Rəbdədir,
Qayğılarını çəkən Uca Olandır.

¹⁶ Beləcə, Rəbb Öz əli ilə onlara
İzzət padşahlığını, gözəllik tacını təqdim edəcək.
Çünki Rəbb onları sağ əli ilə örtəcək, qolu ilə qoruyacaq.

¹⁷ O, Öz qısqanclığını sursat kimi götürəcək,
Düşmənlərini cəzalandırmaq üçün yaradılanları silaha
çevirəcək;

¹⁸ O, ədalətdən zireh geyəcək,
Qərəzsiz hökmdən başına dəbilqə qoyacaq;

¹⁹ Müqəddəsliyi məğlubedilməz qalxan olaraq götürəcək;

²⁰ Kəskin qəzəbini qılınc kimi itiləyəcək,
Dünya Onunla birgə ağılsızlara qarşı qalxacaq.

²¹ Şimşəklər sərrast ox kimi,
Tarım dartılmış kamandan çıxan kimi
Buludlardan hədəfə uçacaq.

²² Mancanaqdan atılan kimi şiddətlə dolu yağacaq,
Dənizin suları ağılsızların üstünə qabaracaq,
Çaylar amansızlıqla onları basacaq.

²³ Güclü külək onlara qarşı qalxacaq,
Qasırğa kimi onları səpələyəcək.
Beləcə, qanunsuzluq bütün yer üzünü viran qoyacaq,
Şər əməllər güclülərin taxtını devirəcək.

- ¹ Beləliklə, ey padşahlar, qulaq asın,
Yer üzünün hər tərəfinin hökmranları, anlayın, öyrənin!
- ² Çoxlu insanları idarə edənlər,
Təbəələrinin sayı ilə öyünənlər, diqqətlə dinləyin!
- ³ Hökmranlıq və qüdrət sizə Rəbdən –
Əməllərinizi araşdıran,
Niyyətlərinizi sınayan Uca Olandan verilib.
- ⁴ Çünki siz Onun Padşahlığının xidmətçiləri olduğunuz halda
Düzgün mühakimə etmədiniz,
Qanuna əməl etmədiniz,
Allahın iradəsinə görə davranmadınız.
- ⁵ Allahın iradəsi də dəhşətlə və tezliklə sizə görünəcək,
Başçılıq edənlərə qarşı sərt mühakimə olacaq.
- ⁶ Çünki özünü aşağı tutanlar mərhəmətə layiqdirlər,
Güclülər isə şiddətli işgəncəyə məruz qalacaqlar.
- ⁷ Hamının Hökmdarı insanlardan qorxan deyil,
Böyüklərdən dəhşətə düşən deyil.
Çünki böyüyü də, kiçiyi də O yaradıb,
Hamı barədə eyni cür düşünür.
- ⁸ Lakin başçılıq edənləri sərt sınaq gözləyir.
- ⁹ Beləliklə, ey hökmranlar, Mənim sözlərim sizə yönəlib ki,
Siz hikmətə yiyələnəsiniz və yoldan azmayasınız.
- ¹⁰ Çünki müqəddəs şeyləri təqdis edənlər müqəddəs sayılacaq,
Müqəddəs şeylər barədə öyrədilənlər müdafiə ediləcək.
- ¹¹ Beləcə, Mənim sözlərimə həvəs göstərin,
Onlara istəkli olun və onlar sizi öyrədəcək.
- ¹² Hikmət nur saçar və heç vaxt saralmaz,
Onu sevənlər onu asanlıqla görür,
Onu axtaranlar onu əldə edirlər.
- ¹³ Onu istəyənləri o, özü tapır.
- ¹⁴ Erkən vaxtdan onu axtaranlar yorulmayacaq,
Çünki hikmətin öz qapısı qarşısında oturduğunu görəcək.
- ¹⁵ Hətta hikmət haqqında düşünmək idrakı kamilliyə çatdırır,

Ondan ötrü oyaq qalan tezliklə qayğılardan azad olacaq.

¹⁶ Çünki o, özü dolaşıb ona layiq olanları axtarır,

Yollarda onlara iltifatla zahir olur,

Hər düşüncəsində onlara yardımçı olur.

¹⁷ Hikmətin başlanğıcı təlimə güclü səmimi istək göstərməkdir.

Təlimə maraq isə hikmətə məhəbbətdir.

¹⁸ Məhəbbət isə hikmətin qanunlarına əməl etməkdir.

Onun qanunlarına riayət etmək ölməzliyin rəhnidir.

¹⁹ Ölməzlik isə Allaha yaxınlaşmaq deməkdir.

²⁰ Çünki hikmət arzusu padşahlığa yüksəldir.

²¹ Beləliklə, ey xalqların hökmdarları,

Əgər siz öz hökmranlıq taxtınızdan

Və əsanızdan həzz alırsınızsa,

Hikmətə ehtiram göstərin.

Onda siz əbədi olaraq padşahlıq edərsiniz.

Hikmətin mahiyyəti

²² Hikmətin nədən ibarət olduğunu,

Necə meydana gəldiyini indi bildirəcəyəm.

Sizdən heç bir şeyi sirr saxlamayacağam,

Hikmətin əzəldən mahiyyətini araşdıracağam.

Həqiqətdən kənara çıxmıyaraq

Onun idrakını aşkar edəcəyəm.

²³ Üzüntülü paxıllıqla yol yoldaşı olmayacağam,

Çünki onun hikmətlə heç bir əlaqəsi yoxdur.

²⁴ Dünyanın xilasını

Çox sayda müdrik insanın varlığına bağlıdır.

Bir xalqın rifahını

Padşahının dərrakəli olmasından asılıdır.

²⁵ Beləliklə, mənim sözlərimdən öyrənin,

Onda siz fayda götürərsiniz.

¹ Mən də hamı kimi ölümlü bir insanam,
Torpaqdan yaranan ilk varlığın nəslindənəm.
Ana bətnində bədən almışam,
² Doqquz ay ərzində onun qanında surət aldım;
Kişi toxumu və evlilik yatağında olan həzz bunun səbəbi oldu.
³ Doğulduğum zaman mən də hamı kimi
Nəfəs almağa başladım,
Hamı kimi dünyaya gəldim,
Hamı kimi ilk dəfə qışqırıb ağladım.
⁴ Qundağa bələnib qayğı ilə bəsləndim.
⁵ Çünki hər padşahın həyatı belə başlayıb.
⁶ Hamı üçün həyatın başlanğıcı və sonu eynidir.
⁷ Buna görə də mən dua etdim və mənə düşüncə verildi,
Mən çağırdım və üzərimə hikmət ruhu endi.
⁸ Mən onu hökm əsasında və taxtlardan üstün tutdum,
Onunla müqayisədə sərvəti heç nə hesab etdim.
⁹ Qiymətli daşı ona tay tutmadım,
Çünki onun qarşısında bütün qızıl
Heç bir dəyəri olmayan qumdur,
Gümüş isə onunla müqayisədə palçıqdır.
¹⁰ Mən hikməti sağlamlıq və gözəllikdən daha çox sevdim,
Onu işıqdan üstün hesab edərək seçdim,
Çünki onun nuru əbədidir.
¹¹ Onun vasitəsilə bütün nemətlər,
Onun əli ilə tükənməz sərvət mənə nəsib oldu.
¹² Mən hər şeydən ötrü sevinirdim,
Çünki hikmət onlara rəhbərlik edirdi.
Lakin mən bilmirdim ki, hikmət onların anasıdır.
¹³ Mən xeyrimi güdmədən öyrəndim,
Və paxıllıq etmədən verirəm,
Onun zənginliyini sirr saxlamıram.
¹⁴ Çünki hikmət insanlar üçün tükənməz xəzinədir,
Onlar onun təliminin bəxşislərindən istifadə edərək
Allahla dost olmağa nail olurlar.

Müdrüklük arzusu

¹⁵ Kaş Allah mənə ağılla danışmaq,
Bəxş edilən nemət barəsində
Layiqincə düşünmək bacarığı verəydi.
Çünki O, müdrüklüyə başçıdır və hikmətliləri islah edəndir.

¹⁶ Biz öz sözlərimiz, düşüncəmiz və bacarığımızla birlikdə
Allahın əlindəyik.

¹⁷ O, Özü mənə mövcudluq barədə
Həqiqi biliyi bəxş etdi ki,
Dünyanın quruluşunu və ünsürlərin fəaliyyətini bilim.

¹⁸ Mən dövrlərin əvvəlini, ortasını və axırını,
Gün dönümlərinin dəyişməsinə,
Fəsillərin bir-birini əvəz etməsinə,

¹⁹ İllərin dövr etmələrini və ulduzların vəziyyətini,

²⁰ Heyvanların təbiətini və yırtıcıların xüsusiyyətlərini,
Ruhların gücünü və adamların fikirlərini,
Bitkilərin fərqi və rişələrin təsirini öyrəndim.

²¹ Mən həm gizlədə, həm aşkarda olan hər şeyi dərk etdim,
Çünki hər şeyin sənətkarı olan hikmət məni öyrətdi.

²² Hikmət düşüncəli bir ruh, müqəddəs, vahid, çoxhissəli,
Həssas, mütəhərrik, aydın, pak, aşkar,
Qüsursuz, yardımçı, qəti, qarşısıalınmaz,

²³ Əngəl qoyulmaz, xeyirxahlıq edən, insansevər, möhkəm,
Sarsılmaz, narahat olmayan, hər şeyə qadir, hər şeyə nəzarət
edən,

Bütün ağıllı, saf və incə ruhlara nüfuz edəndir.

²⁴ Çünki hikmət hər cür hərəkətdən daha cəliddir,
Öz saflığına görə hər şeyə yayılır və nüfuz edir.

²⁵ O, Allah qüdrətinin nəfəsidir,

Külli-İxtiyarın pak izzətinin axınıdır:

Buna görə də heç bir çirkin şey ona nüfuz etməyəcək.

²⁶ O, əbədi işığın şöləsidir,

Allah fəaliyyətinin təmiz güzgüsü,

Onun xeyirxahlığının surətidir.

²⁷ Hikmət tək olsa da, hər şeyi bacarır,
Özü olduğu kimi qalsa da, hər şeyi təzələyir.
Nəsillər boyu müqəddəs canlara girir,
Onları Allahın dostlarına və peyğəmbərlərinə çevirir.

²⁸ Çünki Allah hikmətlə yaşayanlardan başqa
Heç kimi sevmir.

²⁹ Hikmət günəşdən də gözəldir,
Bütün ulduz cərgələrindən üstündür,
İşıqla müqayisədə birinci sayılır.

³⁰ Çünki işıq gecə ilə əvəz olunur,
Hikmətə isə şər üstün gələ bilməz.

8

¹ Hikmət dünyanın bir ucundan o biri ucuna qədər şiddətlə
yayılır,
Hər şeyi nizamla qaydaya salır.

Hikmətə sevgi

² Mən hikməti sevdim və gəncliyimdən bəri axtardım,
Onu özümə gəlin götürmək istədim,
Onun gözəlliyinin vurğunu oldum.

³ Allahla yaxın olması
Onun yüksək mənşəyindən xəbər verir,
Hamının Sahibi onu sevdi.

⁴ O, İlahi elmin həsr olunmuşu,
Onun işlərinin həmkarıdır.

⁵ Əgər həyatda arzu olunan şey var-dövlətdirsə,
Onda hər işi görəndən hikmətdən üstün var-dövlət varmı?

⁶ Əgər dərrakə çox işlər görə bilirsə,
Hər şeyin sənətkarı olan hikmətdən üstün nə ola bilər?

⁷ Əgər kimsə ədalətli olmağı sevir, sevir, sevir,
Onun səyinin nəticəsi fəzilətdir.
O, mötədilliyi və sağlam düşüncəni,

Ədaləti və mərdliyi öyrədir.

Həyatda insanlar üçün bunlardan faydalı heç nə yoxdur.

⁸ Əgər kimsə böyük təcrübəyə can atırsa,

Hikmət uzaq keçmişə aid olanları bilir və gələcəkdən xəbər verir,

Mətnlərin incə mənalarını və tapmacaların həllini bilir,

Əlamət və möcüzələrin, illərin və dövrlərin

Nəticələrini əvvəlcədən bilir.

Hikmət hökmdarlara zəruridir

⁹ Beləcə, mən hikməti özümlə birgə yaşamaq üçün götürdüm,

Çünki bilirdim ki, o, mənə yaxşı məsləhət verəcək,

Zəhmət və əziyyət zamanı mənə dayaq olacaq.

¹⁰ Mən onun vasitəsilə

Xalq arasında izzətə sahib olacağam,

Gənc olsam da,

Ağsaqqallar qarşısında hörmətə malik olacağam;

¹¹ Məhkəmə zamanı fərasətli olacağam,

Qüdrət sahibləri mənə heyranlıqla baxacaqlar.

¹² Mən susan zaman onlar gözləyəcəklər,

Danışmağa başlayanda diqqət edəcəklər,

Uzun nitq edəndə ağızlarına qıl vuracaqlar.

¹³ Müdrikliyin vasitəsilə ölməzliyə nail olacağam,

Özümdən sonra əbədi xatirə qoyacağam.

¹⁴ Mən xalqları idarə edəcəyəm,

Millətlər mənə tabe olacaqlar.

¹⁵ Adımı eşidəndə qorxunc zalımlar özləri qorxuya düşəcəklər.

Xalqla münasibətdə xoşrəftar, müharibədə igid olacağam.

¹⁶ Öz evimə girəndə mən hikmətlə rahatlıq taparam,

Çünki onunla yoldaşlıqda heç bir acılıq yoxdur,

Onunla birgə yaşamaqda heç bir ağrı yoxdur,

Əksinə, şadlıq və sevinc var.

¹⁷ Bu barədə öz-özümə düşünürdüm ki,

Öz ürəyimdə fikirləşirdim ki,

Hikmətlə yaxınlıqda ölməzlik,
¹⁸ Onunla dostluqda xoş həzz,
Onun zəhmətinin bəhrəsində tükənməz zənginlik,
Onunla həmsöhbət olmaqda dərrakə,
Onun sözləri ilə ünsiyyətdə şan-şöhrət var.
Mən gəzib-dolaşırdım ki,
Onu necə özüm üçün əldə edə bilim.
¹⁹ Mən qabiliyyətli bir uşaq idim,
Nəsibimə saf bir can düşmüşdü.
²⁰ Həm də saf olaraq
Mən pak bir bədənə girdim.
²¹ Amma dərk edirdim ki, Allah onu mənə bəxş etməsə,
Başqa cür ona malik ola bilmərəm.
Bu bəxşişin kimə məxsus olduğunu bilmək isə
Artıq dərrakənin işidir.
Beləcə, mən Rəbbə üz tutub Ona dua etdim,
Bütün qəlbimlə söylədim:

9

Hikmət üçün dua

¹ Əcdadlarımızın Allahı və mərhəmətli Rəbb,
Sən hər şeyi Öz sözünlə yaratdın;
² Sənin yaratdıqların üzərində hökmranlıq etmək üçün
Öz hikmətinlə insanı əmələ gətirdin;
³ Onu müqəddəslik və ədalətlə dünyanı idarə etmək,
Düzgün qəlblə hökm çıxarmaq üçün qoydun.
⁴ Sənin taxtında oturan insana – mənə hikmət bəxş et,
Məni Öz övladların arasından çıxartma.
⁵ Çünki mən Sənin qulunam,
Sənin qarabaşının oğluyam.
Zəif və fani bir insanam,
Məhkəmə və qanunlardan az xəbərim var.
⁶ Hətta insan övladları arasında kamil sayılan bir kəs də

Səndən gələn hikmətə malik olmasa, heç nə sayılır.

⁷ Sən məni Öz xalqının padşahı,
Öz oğul və qızlarının hakimi seçdin.

⁸ Buyurdun ki, mən Sənin müqəddəs dağında məbəd,
Sənin məskən saldığın şəhərdə qurbangah tikim;
Bu, başlanğıcdan bəri hazırladığın
Müqəddəs çadırın surəti idi.

⁹ Hikmət Səninlədir, o, Sənin işlərini bilir,
Sən dünyanı yaradanda orada idi.
O, Sənin gözündə xoş olanı,
Sənin əmrlərinə uyğun olanı bilir.

¹⁰ Onu müqəddəs göylərdən,
Öz izzətinin taxtından göndər,
Qoy zəhmətimdə mənə yardımçı olsun,
Ta ki mən Sənə məqbul olanı bilim.

¹¹ Çünki o, hər şeyi bilir və anlayır,
Sağlam düşüncə ilə mənə işlərimdə yol göstərəcək,
Məni öz izzəti ilə qoruyub-saxlayacaq.

¹² Onda mənim işlərim məqbul olacaq,
Sənin xalqına ədalətlə hakimlik edəcəyəm,
Atamın taxtına layiq olacağam.

¹³ Axı Allahın niyyətlərini hansı insan dərk edə bilər?
Rəbbə məqbul olanı kim anlaya bilər?

¹⁴ Ölümlü olanların düşüncələri sabit deyil,
Bizim fikirlərimiz dəyişkəndir.

¹⁵ Çünki ölümlü bədən cana yük olar,
Maddi cisim çoxlu qayğısı olan ağılı zora salar.

¹⁶ Hətta yerdə olanları dərk etmək,
Əlimizin altındakıları anlamaq ağır işdir.
Bəs göydə olanları kim öyrənə bilər?

¹⁷ Sən hikmət bəxş etməsən,
Yuxarıdan Öz müqəddəs olan ruhunu göndərməsən,
Sənin iradəni kim dərk edə bilər?

¹⁸ Beləcə, yer üzündə yaşayanlar düz yola yönəldilər,
İnsanlar Sənə məqbul olanı öyrəndilər

Və hikmətin vasitəsilə xilas oldular.

10

Adəmdən Yusifə qədər hikmət

¹ Bəşərin atası olan ilk varlığı hikmət qoruyurdu;
Bu varlıq tək yaradılmışdı.

Hikmət onu yanlışıqdan qurtardı.

² Hikmət ona hər şey üzərində hakimiyyət verdi.

³ Amma bir haqsız insan qəzəbi içində
Hikmətdən üz döndərəndə puç oldu;
O hiddətlənərək qardaşını öldürdü.^a

⁴ Bu adama görə torpaq suya qərq olan vaxt
Yenə də hikmət insanı qurtardı.
Dəyərsiz taxta parçasının üstündəki
Ədalətli bir insana yol göstərdi.^b

⁵ Yenə də şər işlərə qərar verən millətlər qarışan zaman
Hikmət ədalətli bir insanı tapdı
Və onu Allah üçün nöqsansız saxladı.
Övladına yazığı gəlməməsi üçün ona güc verdi.^c

⁶ Hikmət günahkarların həlakı zamanı ədalətli bir adamı
qurtardı;
O, Beş Şəhərin üzərinə yağan oddan qaçıb qurtuldu.^d

⁷ Onların şər əməlləri barədə şəhadət hələ də qalır:
Tüstülənən boş torpaq, öz vaxtında bəhər gətirməyən bitkilər,
İmansız bir insanın xatirəsi olan duz sütunu.

⁸ Çünki hikmətdən yan keçdikləri üçün

a **10:3** Burada Qabildən bəhs olunur.

b **10:4** Burada Nuhdan bəhs olunur.

c **10:5** Burada İbrahimdən bəhs olunur.

d **10:6** Burada Lutdan bəhs olunur.

Nəinki yaxşı olanı dərk etməməklə özlərinə ziyan vurdular,
Həmçinin düşkünlükləri gizli qalmasın deyə
Dünyaya ağılsızlıqlarını yada salan bir xatirə qoyub getdilər.
⁹ Hikmət isə ona xidmət edənləri əziyyətlərdən qurtardı.

¹⁰ Hikmət qardaşının qəzəbindən qaçan ədalətli insanı
Düz yollarla apardı.

Ona Allaha məxsus ölkəni göstərdi.
Ona müqəddəs şeylər barədə bilik bəxş etdi.
Çəkdiyi zəhmətlərində uğur verdi.
Əziyyəti əvəzində bol məhsul verdi.^e

¹¹ Ona zülm edənlər tamahkarlıq edəndə
Hikmət ona dayaq oldu və onu varlandırdı.

¹² Düşmənlərinin qarşısında onu qorudu,
Onun üçün pusquda duranlardan onu qoruyub-saxladı,
Çətin bir güləşmədə ona qələbə qazandırdı ki,
Allah qorxusunun hər şeydən güclü olduğunu bilsin.

¹³ Ədalətli bir insan satılanda hikmət onu tərək etmədi,
Amma onu günahdan qurtardı.

¹⁴ Onunla birgə zindana endi,
Buxovda olanda onu tərək etmədi.
Ta ki ona padşahlıq əsası,
Zülmkar ağaları üzərində hakimiyyət verdi,
Beləcə, onu ittiham edənlərin yalançı olduğunu göstərdi,
Ona əbədi izzət verdi.^f

Hikmət İsraililəri Misirdən çıxartdı

¹⁵ Hikmət mömin bir xalqı, məsum bir nəslə
Zülmkar bir millətin əlindən qurtardı.

¹⁶ Hikmət Rəbbin bir xidmətçisinin^g canına daxil oldu,

e **10:10** Burada Yaqubdan bəhs olunur.

f **10:14** Burada Yusifdən bəhs olunur.

g **10:16** Burada Musadan bəhs olunur.

Onu möcüzələr və əlamətlərlə qorxunc padşahlara qarşı qoydu.

¹⁷ Mömin insanlara zəhmətləri əvəzində mükafat verdi,
Onlara ecazkar bir yol göstərdi.

O, gündüzlər onlara kölgə, gecələr isə ulduzların ecazkar
parıltısı oldu.

¹⁸ Hikmət onları Qırmızı dənizdən keçirdi,
Onları böyük suların arasından apardı.

¹⁹ Düşmənlərini suya qərq etdi,
Bunları dənizin dibindən kənara püskürdü.

²⁰ Beləcə, ədalətli adamlar günahkarların silahlarını ələ
keçirdilər,

Ya Rəbb, Sənin müqəddəs adına şükür etdilər,
Hamılıqla Sənin qoruyucu əlini mədh etdilər.

²¹ Çünki hikmət lalların dilini açdı,
Körpələrin dilini anlaşılıqly etdi.

11

Hikmət İsraililəri səhra ilə apardı

¹ Hikmət müqəddəs peyğəmbərin vasitəsilə
İsraililərin işlərinə uğur verdi.

² Onlar sakinsiz bir səhradan keçdilər,
Keçilməz yerlərdə çadırlarını qurdular.

³ Əleyhdarlarına müqavimət göstərdilər,
Düşmənlərindən müdafiə olundular.

⁴ Susadıqları zaman Səni – Allahı çağırdılar
Və möhkəm qayadan onlara su verildi,
Sərt daşdan təşnəlikləri söndürüldü.

⁵ Beləcə, düşmənlərini cəzalandıran şey
Çətinliklərində onlar üçün yararlı oldu.

⁶⁻⁷ Daim axan çayın fəvvarəsi əvəzinə
Sən gözlənilmədən onlara bol su verdin;
O çay Misirlilərin uşaq qətləməsi hökmünə qarşı
Sənin sərt münasibətinə görə qanla kirlənmişdi.

⁸ Onda susuzluq vasitəsilə
Sən əleyhdarlarını necə cəzalandırdığını İsraililərə göstərdin.
⁹ Çünki mərhəmətlə tərbiyə olunmaqla sınağa çəkildikləri vaxt
Qəzəblə işgəncə verilən günahkarların
Necə əziyyət çəkdiklərini anladılar.
¹⁰ Çünki Sən İsraililəri ata kimi
Dərs verərək sınağa çəkdin,
Amma Misirliləri padşah kimi sərtliklə
Sorğu edərək məhkum etdin.
¹¹ Orada olanlar və olmayanlar eyni cür zərər gördülər.
¹² Belə ki, onlara ikiqat dərd üz verdi,
Keçmişə xatırlayanda iniltiləri artırdı.
¹³ Misirlilərin cəzalanmasından
İsraililərin xeyir qazandığını eşidəndə
Anladılar ki, bunu edən Rəbdir.
¹⁴ Uzun müddət əvvəl Rəbdən imtina edərək Onu tərk etdilər,
Sonra da lağ edib üz döndərdilər.
Hadisələrin sonunda isə Ona heyrət etdilər,
Çünki onların susuzluğunun axırını
Ədalətli adamların susuzluğunun axırından fərqli oldu.

Heyvanlara səcdə edən adamların cəzası

¹⁵ Ağılsız və haqsız niyyətləri onları azdırdı,
Onlar düşüncəsiz sürünənlərə, dəyərsiz heyvanlara
Səcdə etməyə başladılar.
Sən də cəzalandırmaq üçün onların üstünə
Çoxlu ağılsız varlıqlar göndərdin.
¹⁶ Ta anlasınlar ki, kim hansı vasitə ilə günah edir,
Onunla da cəzalanır.
¹⁷ Çünki surəti olmayan maddədən dünyanı yaradan
Sənin qüdrətli əlin qadir idi ki,
Onların üzərinə çoxlu ayı və yırtıcı şir,
¹⁸ Yaxud naməlum, yeni yaradılan azğın heyvanlar,
Nəfəslərindən od püskürən, tüstü qoxuyan,

Gözlərindən dəhşətli qığılımlar saçan heyvanlar göndərəsən.

¹⁹ Bunlar yalnız vurduqları zədə ilə deyil,

Dəhşət gətirən görünüşləri ilə də onları məhv edə bilərdi.

²⁰ Amma bunsuz da onlar bircə nəfəslə,

Sənin ədalətinlə təqib olunaraq,

Sənin qüdrətinin ruhu ilə sovrularaq ölə bilərdilər.

Lakin Sən hər şeyi ölçüsü, sayı və çəkisi ilə nizamladın.

Allah qüdrətli və rəhmlidir

²¹ Çünki Sənin böyük gücün həmişə müntəzirdir.

Sənin qolunun qüvvətinə qarşı kim dayana bilər?

²² Sənin önündə bütün dünya

Tərəzinin gözünü əyə bilməyən toz dənəsi kimidir,

Torpağa düşən səhər şəhinin damlası kimidir.

²³ Amma Sən hamıya rəhm edirsən,

Çünki hər şeyə qadirsən.

İnsanların tövbə etməsindən ötrü

Onun günahlarının üstündən keçirsən.

²⁴ Bəli, Sən bütün varlığı sevirsen,

Yaratdığın heç bir şeydən iyrənmirsən.

Bir şeyə nifrət etsəydin, onu yaratmazdın.

²⁵ Nəyisə Sən istəməsəydin, o, necə qala bilərdi?

Nəyisə Sən ərsəyə gətirməsəydin, o, necə qorunub-saxlana bilərdi?

²⁶ Sən hər şeydən muğayat olursan,

Çünki hər şey Səindir, ey həyatsevər Pərvərdigar.

12

¹ Sənin ölməyən ruhun hər şeydə var.

² Bu səbəbdən azmışları yavaş-yavaş ifşa edir,

Nədə günah etdiklərini onlara xatırladırsan.

Şərdən üz döndərmələri və Sənə iman etmələri üçün

Onlara nəsihət verirsən, ya Rəbb.

Allahın Kənan ölkəsinə verdiyi dərs

³ Sən Öz müqəddəs torpağının
Qədimdəki sakinlərindən iyrəndin.
⁴ Onlar mənfur cadugərliklə,
Azğın qurban gətirməklə məşğul idilər.
⁵ Uşaqları rəhmsizcəsinə öldürürdülər,
Qurban ziyafətlərində
İnsan bədəninin üzvlərini yeyirdilər,
Gizli məclislərdə qan içirdilər,
⁶ Valideynlər zəif varlıq olan uşaqları öldürürdülər.
Sən əcdadlarımızın vasitəsilə
Onları məhv etməyə qərar verdin;
⁷ Ta ki Sənin önündə hər yerdən daha əziz olan torpaqda
Layiqli olaraq Allah övladları sakin olsunlar.
⁸ Amma insan olduqları üçün onları əsirgədin,
Öz qoşununun xəbərçisi kimi
Üstlərinə eşşəkərisi göndərdin ki,
Onları yavaş-yavaş məhv etsin.
⁹ Sən müharibədə günahkarları
Ədalətli adamların əlinə verə bilərdin,
Qorxunc heyvanlarla, yaxud sərt bir sözünlə
Onları bir anda məhv edə bilərdin.
¹⁰ Amma onları yavaş-yavaş cəzalandıraraq
Tövbə etmək üçün imkan verdin.
Hətta Sən bilirdin ki, onlar pis tayfadır,
Şər anadangəlmə içlərindədir.
Düşüncələri heç vaxt dəyişməyəcək.
¹¹ Çünki onların nəsli başlanğıcdan lənətlidir.

Allah qadirdir

¹² Günahlarından ötrü onları cəzalandırmadığının səbəbi
Kimdənsə qorxmağın deyildi.
Çünki kim Sənə «Nə etdin?» deyə bilər?
Kim Sənin mühakimənə qarşı çıxə bilər?

Yaratdığın millətləri məhv etməkdə
Səni kim təqsirləndirə bilər?
Günahkar insanlara vəkillik etmək üçün
Hansı müdafiəçi Sənin önünə çıxıb bilər?
¹³ Çünki hamıya himayə göstərən
Səndən başqa Allah yoxdur.
Sənin ədalətlə mühakimə etmədiyini
Heç nə ilə sübut etmək olmaz.
¹⁴ Heç bir padşah, heç bir hökmdar
Həlak etdiyən insanlardan ötrü
Sənin gözüne görünməyə cəsarət etməz.
¹⁵ Özün adil olduğun üçün
Hər şeyi ədalətlə idarə edirsən.
Cəzaya layiq olmayanları mühakimə etməyin
Qüdrətinə yaraşmadığını bilirsen.
¹⁶ Çünki Sənin qüdrətin ədalətin başlanğıcıdır,
Sən hər şey üzərində hökmranlıq edirsən,
Buna görə də hamıya rəhm etməyə meyillisen.
¹⁷ Öz gücünü Sənin qüdrətinə inanmayanlara göstərirsen,
Sənin qüdrətini tanıyanlara
Qaba adamların başına nə gəldiyini öyrədirsen.
¹⁸ Lakin gücünə rəğmən
Yumşaqılıqla mühakimə edirsən.
Bizi böyük mərhəmətlə idarə edirsən,
Çünki qüdrətin həmişə Öz iradəndədir.

Ədalət və mərhəmət

¹⁹ Belə işlərlə Sən Öz xalqına dərs verdin,
Ədalətli adamın insanları sevməli olduğunu öyrətdin.
Öz övladlarına gözəl bir ümid verdin ki,
Günahlarından tövbə etdikləri halda
Tövbələrini qəbul edəcəksən.
²⁰ Övladlarının düşmənlərini ölümə layiq olduqları halda
Belə rəhm və aman verməklə cəzalandırıdınsa,

Onlara şərdən qurtulmaq üçün zaman və imkan verdinsə,

²¹ Öz övladlarını necə də həssaslıqla mühakimə etdin;

Sən onların əcdadlarına and içərək

Gözəl vədləri əhd etmişdin.

²² Beləcə, bizə dərs verərkən

Düşmənlərimizi min dəfə artıq cəzalandırırsan.

Bunu edirsən ki, başqalarını mühakimə edəndə

Sənin xeyirxahlığını yada salaq,

Özümüz cəzalananda mərhəmət gözləyək.

Heyvanlara səcdə edən adamların cəzası

²³ Beləliklə, düşüncəsizliklə həyat sürən həmin günahkarlara

İbadət etdikləri heyvanların vasitəsilə işgəncə verdin.

²⁴ Çünki onlar yanlış yollarında azıb

Çox uzağa getmişdilər.

Düşüncəsiz uşaqlar kimi aldanaraq

Hətta düşmənlər üçün də iyrənc sayılan heyvanlara

Allah kimi baxdılar.

²⁵ Buna görə də adamların onları

Düşüncəsiz uşaq hesab edib gülməsi üçün

Onların üzərinə cəza göndərdin.

²⁶ Amma onlar bu yüngül cəzadan ibrət götürməyərək

Sonra layiqli Allah cəzasına məruz qaldılar.

²⁷ Onlar Allah hesab etdikləri heyvanlar vasitəsilə cəza aldılar,

Acizliklə həm özlərinin, həm də bu heyvanların əzabını gördülər

ki,

Əvvəllər tanımaq istəmədikləri həqiqi Allahı tanısınlar.

Bu səbəbdən onların üzərinə qəti mühakimə gəldi.

13

Ulduzlar və təbiətlə bağlı inanclar

¹ Allah barədə anlayışı olmayan bütün insanlar

Təbiətən puçdurlar.

Onlar görünən kamil şeylərdən

Var Olanı dərk edə bilmədilər,

İşlərinə baxaraq Sənətkarı tanımadılar.

² Onlar üçün od, ya külək, ya hərəkətdə olan hava,

Ya ulduz dəstəsi, ya gur axan sular, ya da göy üzü

Dünyanı idarə edən allahlardır.

³ Əgər bunların gözəlliyinə heyran olaraq

Bunları allahlar hesab etdilsə,

Bunların Rəbbinin nə qədər gözəl olduğunu dərk etməli idilər.

Çünki gözəlliyin Səbəbkarı Olan bunları yaratdı.

⁴ Əgər bunların gücünə və fəaliyyətinə təəccüblənirdilsə,

Bunlardan bilməli idilər ki,

Bunları Yaradan Kəs nə qədər qüdrətlidir.

⁵ Çünki yaradılışın görkəmi və gözəlliyi

Təsviri olaraq bunların mövcudluğunun Səbəbkarından xəbər verir.

⁶ Amma bu insanlar az məzəmmətə layiqdirlər,

Bəlkə də, Allahı axtararkən, Onu tapmaq istəyərkən

Yanlış yola düşüblər.

⁷ Çünki Onun işlərinə nəzər salarkən

Onlar araşdıraraq nəticəyə gəlirlər ki,

Zahirdə olan hər şey gözəldir.

⁸ Amma, eyni zamanda, onları bağışlamaq olmaz.

⁹ Əgər onların düşüncələri müvəqqəti dünyanı

Araşdırmaq iqtidarında idisə,

Nə üçün dünyanın Rəbbini o saat tapa bilmədilər?

Bütlərə sitayiş edənlər

¹⁰ Lakin insan əlinin işi olan cansız şeyləri,

Sənət əsəri olan qızıl və gümüş əşyaları,

Heyvan təsvirlərini, nə vaxtsa yonulmuş, yararsız bir daşı

Allahlar adlandıranların özləri də, ümidləri də puçdur.

¹¹ Bir usta yararlı bir ağacı kəsir,

Ağacın qabığına diqqətlə soyur.

Sonra sənətkarlıqla onu işləyib
Məişət üçün yararlı olan bir qab halına gətirir.

¹² Artıq qalan hissələrindən
Yeməyini bişirmək üçün istifadə edir,
Qarnını doydurur.

¹³ Qalıqların yararsız olan başqa bir hissəsi qalır,
Bu hissə yumru və düyünlü bir kötük parçasıdır.
Onu götürüb boş vaxtında səylə yonur,
Sənətkar təcrübəsi ilə onu işləyib
İnsan surəti halına gətirir.

¹⁴ Ya da onu iyrenc bir heyvan surətində yonur,
Üzərinə sülügən sürtür,
Üstünü boya ilə örtür,
Kələ-kötür yerlərini boyayır.

¹⁵ Sonra da ona uyğun bir yer tapır,
Ona dəmir qarmaq bərkidib divarın üstünə asır.

¹⁶ Beləcə, yerə düşməməsi üçün ehtiyat tədbiri görür,
Usta bilir ki, taxta parçası özünə kömək edə bilməz.
Çünki o bir heykəldir, köməyə ehtiyacı var.

¹⁷ Əmlakı, nikahı, uşaqları üçün dua edərkən
Cansız bir kötük parçası ilə danışmağına utanmır.

¹⁸ Sağlamlıq üçün üzgün olan bir şeyə,
Həyat üçün ölü olan bir şeyə,
Kömək üçün tamamilə köməksiz olan bir şeyə,
Yola çıxmağı üçün tərpnə bilməyən bir şeyə yalvarır.

¹⁹ Gəliri, sənəti və işlərinin uğurundan ötrü
Heç bir iş görə bilməyən bir şeyə,
Qüvvəti ən zəif olan bir şeyə müraciət edir.

14

¹ Bir başqası coşan dalğaları üzüb keçməyə hazırlaşanda
Onu aparan gəmidən daha zəif olan ağac parçasını köməyə
çağırır.

² Gəmi qazanc gətirmək üçün düzəldilmişdir,
Bir usta onu məharətlə inşa etmişdir.

³ Lakin, ey Ata, Sənin qəzavü-qədərini gəmini idarə edir,
Çünki Sən dənizdə yol saldın,
Dalğalar üzərində təhlükəsiz yer açdın.

⁴ Bununla göstərdin ki, hər şeydən qurtara bilərsən,
Bacarığı olmayan bir kəs belə,
Dənizlə səfərə çıxma bilər.

⁵ Sən istəyirsən ki, Öz müdrikliyinin işləri hədəf olmasın,
Buna görə də adamlar bir taxta parçasına həyatlarını etibar
edirlər,

Sal ilə dalğaları keçib sağ-salamat mənzilə çatırlar.

⁶ Çünki başlanğıcda məğrur nəhənglər məhv ediləndə
Dünyanın ümidi bir sala sığındı
Və Sənin əlinlə idarə olunaraq
Dünya üçün nəsil davamını qoruyub-saxladı.

⁷ Fəzilətli bir şeyə xidmət edən ağac xeyir-dualıdır.

⁸ Amma insan əlinin işi olan şeyin özü də,
Onu düzəldən usta da lənətlidir:

Usta onu düzəltdiyi üçün,
Həmin şey də ona «allah» deyildiyi üçün.

⁹ Çünki Allah günahkara da,
Onun pis əməlinə də eyni dərəcədə nifrət edir.

¹⁰ Düzəldilən şey də, onu düzəldən də
Birlikdə cəza alacaqlar.

¹¹ Beləcə, bütperəstlərin bütləri də mühakimə olunacaq.

Çünki onlar Allahın yaratdıqları arasında
İyrənc bir şeyə çevrildi.

İnsan canları üçün tələ,
Düşüncəsizlərin ayaqları üçün tor oldu.

¹² Bütlərin uydurulması xəyanətin başlanğıcı oldu,
Onların icadı həyatı pozğunluğa gətirdi.

¹³ Başlanğıcda bütlər yox idi,
Onlar əbədi də qalmayacaq.

¹⁴ Onlar insanın düşkünlüyü səbəbindən dünyaya gəldilər,
Buna görə də bir andaca axırlarının çatmasına qərar verilmişdir.

¹⁵ Qəfildən ölmüş oğlu üçün yas tutub üzülən ata
Artıq ölmüş oğlunun təsvirini düzəldir,
Sonra da ona Allah kimi sitayiş edir.

Özünə tabe olanlar üçün
Ayinləri və təqdim mərasimləri təsis edir.

¹⁶ Sonra zaman keçdikcə bu mərasimlər
Qanun kimi öz yerini möhkəmləndirir.

¹⁷ Hökmdarların fərmanı ilə bu oyma təsvirlərə
Allah kimi sitayiş olunur.

Adamlar çox uzaqda yaşayan,
Üzünü görmədikləri hökmdarın təsvirlərini düzəldirlər;
Hörmət etdikləri padşahın surətini yapırırlar.
Beləcə, səy göstərən yanlarında olmayana
Sanki yanlarında olan kimi hörmət göstərirlər.

¹⁸ Sənətkarın məharəti o şəxsi tanımayanları
Ona sitayiş etməyə sövq edirdi.

¹⁹ Sənətkar da hökmdarı razı salmaq üçün
Sənətinin köməyi ilə həyatda olduğundan
Daha gözəl bir təsvir düzəldirdi.

²⁰ Xalq isə oyma təsvirin gözəlliyinə məftun olaraq
Əvvəllər insan kimi hörmət göstərdiyi şəxsi
İndi allah sayırdı.

²¹ Bu da adamlar üçün bir ölüm tələsi oldu,
Çünki onlar zülmə, ya da müstəbidliyə tabe olaraq
Daşlara və ağac parçalarına dilə gətirilməz Adı verdilər.

Bütpərəstlərin sonu

²² Allahı dərk etməkdə azdıqları hələ bəs deyilmiş kimi,
Nadanlığın ağır müharibəsində yaşayarkən
Hələ bu böyük bəlanı da sülh adlandırırlar.

²³ Uşaq qurban gətirmələri, gizli ayinlər,
Başqalarının adətlərindən götürülmüş
Çılgın ziyafətlər keçirərək

²⁴ Həyatlarında və nikahlarında

Özlərini təmiz saxlamırlar.

Bir-birlərini namərdliklə öldürür,

Ya da zina ilə incidirlər.

²⁵ İstisnasız olaraq hamı bu şeylərə mübtəladır:

Qan və qətl, oğurluq və hiylə, rüşvət,

Xainlik, üsyankarlıq, yalan and,

²⁶ Əmlakı qarət etmək, yaxşılığı unutmaq,

Ruhları murdarlamaq, cinsi qeyri-təbiilik,

Nikahda nizamsızlıq, zina və əxlaqsızlıq.

²⁷ Adlarına layiq olmayan bütlərə sitayiş etmək

Hər cür pisliyin başlanğıcı, səbəbi və nəticəsidir.

²⁸ Çünki bu adamlar çılğıncasına şənlik edirlər,

Yalandan peyğəmbərlik edirlər,

Pis tərzdə həyat sürürlər,

Andlarını o saat pozurlar.

²⁹ Cansız bütlərə ümid etdiklərindən

Yalan and içdikləri üçün

Cəzalanacaqlarını sanmırlar.

³⁰ Amma hər iki səbəbə görə

Onların üzərinə mühakimə gələcək:

Həm Allah barədə küfr düşünərək

Bütlərə müraciət etdikləri üçün,

Həm də müqəddəsiyə məhəl qoymayaraq

Hiylə ilə yalandan and içdiklərinə görə.

³¹ Beləcə, and içdikləri şeylərin gücü ilə deyil,

Günah edənlər üzərində mühakimə vasitəsilə cəzalanacaqlar;

Bu mühakimə günahkarların pis əməllərinə

Həmişə cavab olur.

15

Bütpərəstlikdən imtina

¹ Amma Sən, ey bizim Allahımız, xeyirxah və həqiqisən, Səbirlisən, hər şeyi mərhəmətlə idarə edirsən.

² Günah etsək də, biz yenə Sənə məxsusuq,

Sənin hakimiyyətini tanıyıraq.

Əgər Sənə məxsus olduğumuzu qəbul etdiyini bilsək,
Bir daha günah etmərik.

³ Səni qəbul etmək ən yüksək fəzilətdir,
Sənin hakimiyyətini tanımaq ölümsüzlüyün təməlidir.

⁴ Məkrli insanın icadı bizi yolumuzdan azdıra bilməz;
Bir sənətkarın bəhərsiz zəhməti olan
Üstünə müxtəlif rənglərlə xal-xal boya çəkilmiş təsvirlər
Bunu edə bilməz.

⁵ Büt-pərəstlər onlara baxanda
Ağılsızcasına ehtirasa düşürlər.
Cansız olan ölü təsvirdən cuşa gəlirlər.

⁶ Bu təsvirləri düzəldənlər,
Bunlardan ehtirasa düşənlər və sitayiş edənlərin hamısı
Pisliyi sevən adamlardır və onlar belə ümidə layiqdirlər.

Bütləri düzəldənlər nadandırlar

⁷ Dulusçu gili əzir,
Zəhmət çəkib bizim istifadəmiz üçün hər cür qab düzəldir.
Eyni gil eyni qaydada təmiz işlərdə istifadə olunan qablar üçün,
Həm də natəmiz işlər üçün sərf olunur.
Amma hər qabın nəyə istifadə ediləcəyinə
Qərar verən dulusçudur.

⁸ Varlığı puç olan bir işçi həmin gildən
Puç bir allah düzəldir.

O, özü az öncə torpaqdan yaranıb,
Tezliklə götürüldüyü yerə də gedəcək,
Aldığı canı geri qaytaracaq.

⁹ Lakin o nə öz ölümü barədə,
Nə də həyatının qısalığı barədə düşünür.
Qızıl və gümüş şeylər düzəldən
Zərgərlərdən üstün olmağa səy göstərir,
Misgərlərə bənzəməyə çalışır,
İyrənc şeylər düzəltməyi ilə öyünür.

¹⁰ Onun ürəyi kül kimidir,
Ümidi palçıqdan da dəyərsizdir,
Həyatı çirkəbdən da mənfurdur.

¹¹ Çünki o, özünü Yaradanı,
Ona nəfəs verib canlı varlıq edəni,
Ona həyat ruhu üfürəni tanımadı.

¹² Bütperəstlər həyata bir əyləncə,
Yaşayışa gəlir gətirən ticarət kimi baxırlar.
Onlar deyirlər ki, hər şeydən, hətta şərdən də
Bir gəlir əldə etmək lazımdır.

¹³ Hərçənd ki belə adam günah etdiyini
Hər kəsdən daha çox bilir.

Çünki torpaqdan müvəqqəti olan qablar və təsvirlər hazırlayır.

¹⁴ Hamıdan ağılsız, hətta körpələrdən də az düşüncəyə malik
olanlar isə,

Ey Allah, Sənin xalqına zülm etmiş düşmənlərdir.

¹⁵ Çünki onlar bütperəst xalqların bütlərinin hamısına
Allahlar kimi sitayiş edirlər.

Bu bütlərin görmək üçün gözləri, nəfəs almaq üçün burunları,
Eşitmək üçün qulaqları, hiss etmək üçün barmaqları yoxdur,
Ayaqlarından getmək üçün istifadə edə bilməzlər.

¹⁶ Çünki onları bir insan düzəltmişdir,
Ruhunu borc götürən bir varlıq onu şəklə salmışdır.

Heç kəs insana bənzəyən allah yarada bilməz.

¹⁷ Ölümlü olaraq günahkar əlləri ilə ölü bir şey düzəldir,
Özü allahlarından daha üstündür.

O heç olmasa canlıdır, bunlar isə heç vaxt canlı olmayıb.

¹⁸ Bəzi bütperəstlər ən iyrenc heyvanlara sitayiş edirlər,
Bu heyvanlar başqalarından daha şüursuzdur.

¹⁹ Bunlar başqa cəlbədicə heyvanlar kimi olmayıb
Görünüscə hətta eybəcərdirlər.

Bunu edən insanlar Allaha məqbul olmaqdan
Və Onun xeyir-duasından məhrumdurlar.

Misir və İsrail

¹ Buna görə də xalqımızın düşmənləri haqlı olaraq
Bu cür heyvanlar vasitəsilə cəzalandılar.

Saysız vəhşilər onları parçaladı.

² Onlara verdiyin bu cəzaya rəğmən

Öz xalqına xeyirxahlıq göstərdin.

Nəfslərini söndürərək doydurmaq üçün

Sən onlara qeyri-adi yemək – bildirçinlər göndərdin.

³ Beləcə, Misirlilər aclıqdan əziyyət çəksələr də,

Onlara göndərilən iyrənc heyvanları görəndə

Aclıq hissində biganə qalıb yeməkdən imtina etdilər.

İsraillilər isə qısa müddət kasadlıq çəkərək

Qeyri-adi yeməkdən daddılar.

⁴ Çünki zülm edənlərin kasadlığa düçar olmaqları labüd idi,

Beləcə, Öz xalqına düşmənlərinin

Necə əzab çəkdiyini göstəriridin.

⁵ O zaman vəhşi heyvanlar qeyzlə Sənin xalqının üzərinə atıldı,
Əfi ilanlar onları çeynəyib məhv etdi.

Amma Sənin qəzəbin sona qədər davam etmədi.

⁶ Onlar qısa bir müddət dərs almaq üçün bəlaya düçar oldular,

Sənin Qanununun hökmlərini yada salmaq üçün

Xilasının əlaməti olan bir təsvir aldılar.

⁷ Ona üz tutan sağalırdı.

Ona baxdığı üçün deyil,

Hamının Xilaskarı olan Sənin vasitənlə bu baş verirdi.

⁸ Bununla bizim düşmənlərimizə göstəriridin ki,

Sən hər pislikdən xilas edə bilərsən.

⁹ Belə ki, çəyirtkənlərlə milçəklərin sancması onları öldürürdü,

Onların canlarını qurtarmaq üçün heç bir çarə tapılmadı.

Çünki onlar bu canlılar vasitəsilə cəzalanmağa layiq idilər.

¹⁰ Amma Sənin övladlarına ilanların dişləri belə, üstün gələ
bilmədi,

Çünki Sənin mərhəmətin köməyə gəldi və onlara şəfa verdi.

¹¹ Hərçənd ki Sənin sözlərini yada salmaq üçün
Bir müddət onları da əzaba saldın,
Amma tezliklə şəfa aldılar ki,
Hər şeyi unudub Sənin xeyirxahlığından məhrum olmasınlar.

¹² Onlara şəfa verən otlar və sarğı deyil,
Ya Rəbb, Sənin hər şeyə şəfa verən sözün oldu.

¹³ Həyat və ölüm üzərində Sən hakimiyyətə maliksən,
Ölülər diyarına endirə də bilərsən, oradan qaldıra da bilərsən.

¹⁴ İnsan şər işi ilə ölümə bais ola bilər,
Amma gedən ruhu qaytara bilməz,
Alınan canı geri çağıra bilməz.

¹⁵ Sənin əlindən isə qaçmaq mümkün deyil.

¹⁶ Çünki Səni tanımaqdan boyun qaçıran günahkarlar
Sənin qolunun gücü ilə cəzalandılar;
Onlar görünməmiş yağış və dolu ilə,
Amansız tufan və şimşəklə təqib edilib məhv oldular.

¹⁷ Amma qeyri-adi olanı bu idi ki,
Hər şeyi söndürən suda şimşəyin təsiri daha da artdı.
Bu, ona görə oldu ki, təbiətin özü salehlərin tərəfində vuruşur.

¹⁸ Hərdən alovun təsiri azalırdı ki,
Günahkarlar üçün göndərilmiş şimşək heyvanları yandırmasın.
Ona görə ki, Allahın mühakiməsi ilə təqib olunduqlarını
anlasınlar.

¹⁹ Hərdən də suyun içində ikən şimşəyin təsiri güclənirdi ki,
Allahsız adamları olan ölkədə məhsul məhv olsun.

İsraillilərə verilən manna

²⁰ Amma Öz xalqına münasibətin başqa idi;
Onları mələklərin yeməyi ilə qidalandırırıdın,
Zəhmət çəkməyənlərə göydən hazır yemək göndərirdin.
O yeməkdə hər cür dad var idi və hər kəsin zövqünə uyğun idi.

²¹ Sənin verdiyin yeməyin dadlılığı övladlarına mehribanlığını
göstərirdi,

Çünkü hər kəs öz zövqünə görə yeməkdən istədiyi ləzzəti alırdı.

²² Qar və buz kimi olan manna oda davam gətirirdi, ərimirdi,
Ta ki onlar bilsinlər ki, dolunun içində olan şimşək,
Yağışın arasında olan alov

Düşmənlərin məhsulunu məhv edir.

²³ Amma elə həmin alov öz təsirini azaldırdı ki,
Saleh insanlar bəslənsinlər.

²⁴ Çünki yaradılış Sənə – Yaradana xidmət edərək
Günahkarları cəzalandırmaq üçün fəal olur,
Sənə iman edənlərin rifahı üçün aram olur.

²⁵ Beləcə, bütünlüklə dəyişən təbiət
Sənin hər şeyi bəsləyən lütfünə tabe olaraq
Ehtiyacı olan insanların arzusuna əməl etdi.

²⁶ Ya Rəbb, qoy Sənin sevdiyin övladların anlasınlar ki,
İnsanlar cürbəcür məhsullarla bəslənmirlər,
Sənə iman edənləri Sənin sözün qoruyub saxlayır.

²⁷ Çünki alovun zərər vurmadiğı şey
Zəif günəş işığının istisindən o andaca əridi.

²⁸ Bununla bəyan etdi ki, gün çıxmazdan əvvəl Sənə şükür
etmək,

Gün çıxarkən Sənə dua etmək lazımdır.

²⁹ Çünki nankorun ümidi qış qırovu kimi əriyir,
Yararsız su kimi axıb gedir.

17

Qaranlıq və işıq

¹ Sənin mühakimələrin böyük və dərkedilməzdir!
Bu səbəbdən tərbiyə almayan şəxslər yoldan azdılar.

² Müqəddəs xalqa zülm etmək niyyətində olan itaətsizlər
Qaranlığın məhbusu, uzun gecənin əsiridirlər.
Onlar evlərində xəlvətə çəkilib
Allahın əbədi niyyətindən məhrum oldular.

³ Xəlvətdə etdikləri günahlarda gizlənməyi,
Unutqanlıqın onlar üçün qara pərdə olacağını düşünsələr də,
Dəhşətə düşüb kabuslarla qorxudularaq ətrafa dağılışdılar.

⁴ Çünki gizləndikləri ən xəlvət yer də
Onları qorxudan xilas edə bilmədi.
Ətraflarındakı qorxunc səslər onları həyəcana salırdı,
Qorxunc qarabasmalar onlara zahir olurdu.

⁵ Heç bir od onlara işıq vermək gücündə deyildi,
Ulduzların parlaq şöləsi bu zülmət gecəni nurlandırmağa qadir
deyildi.

⁶ Onlara yalnız dəhşətə salan öz-özünə yanan alovlar görünürdü,
Onlar görünən şeylərdən daha çox qorxurdular,
Nəinki görünməyən şeylərdən.

⁷ Şirnikləndirici sehrkarlıq bacarıqları işə yaramadı,
Öyündükləri müdriklik kinayə hədəfi oldu.

⁸ Çünki əziyyət çəkən canlardan
Dəhşət və qorxunu qovmağı iddia edənlərin özləri
Gülunc qorxaqlıqdan əziyyət çəkdilər.

⁹ Heç bir qorxunc şey onları ürkütməsə də,
Zəhərli ilanların tərپənişlərini,
Sürünənlərin fitlərini izləyərək qorxudan əriyirdilər.
Hətta havaya baxmaqdan qorxurdular,
Amma bundan yaxa qurtara bilmirdilər.

¹⁰ Çünki pisliyin şəhadəti onu ittiham edir,
Beləcə, qorxu içində və vicdanı ilə təqib olunaraq
Reallığın daha pis olduğunu düşünür.

¹¹ Qorxu aqlın köməyindən məhrum olmaqdan başqa bir şey
deyil.

¹² İnsanın düşüncəsinə inamı nə qədər azalırsa,
O qədər də bilmədiyi və anlamadığı şeylərdən qorxuya düşür.

¹³ Onlar, həqiqətən, tab gətirilməyən,
Ölülər diyarının dözülməz dərinliklərindən gələn gecədə
Adi yuxuya getmək niyyətində olduqları halda

¹⁴ Gah dəhşətli kabuslarla, gah da ruh düşkünlüyü ilə həyəcana
düşdülər.

Çünkü üzərlərinə qəflətən və gözlənilməz qorxu çökürdü.
¹⁵ Beləcə, kim harada yığılırdısa,
Qandalları olmayan bu həbsxanada dustağa çevrilirdi.
¹⁶ Əkinçi, ya çoban olsun,
Ya da çöldə işlə məşğul olan bir adam olsun,
Hər kəs yaxalanıb bu qaçılmaz qismətə məruz qalırdı.
Çünkü hamı qaranlığın eyni açılmaz bağları ilə bağlanmışdı.
¹⁷ Küləyin uğultusu,
Sıx budaqların arasındakı quşların xoş səsi,
Gur axan suların gurultusu,
Qayalardan qopan daşların çaqqıltısı,
¹⁸ Qaçan heyvanların görünməz addımları,
Ən yırtıcı heyvanların nəri səsleri,
Dağların vadisindən gələn əks-səda –
Bütün bunlar onları dəhşətə salaraq
Halsız bir vəziyyətə gətirirdi.
¹⁹ Çünki bütün dünya parlaq bir işığa qərq olmuşdu
Və maneəsiz öz işi ilə məşğul idi.
²⁰ Amma yalnız onların üzərinə ağır qaranlıq çəkilmişdi;
Bu, bir vaxt onları bürüyə bilən zülmətin surəti idi.
Amma içlərindəki sıxıntı zülmətdən betər idi.

18

İsraillilər üçün işıq parlayır

¹ Amma Sənin müqəddəslərin üçün böyük bir işıq vardı.
Misirlilər onların səslərini eşidirdilər,
Amma surətlərini görə bilmirdilər.
Əziyyət çəkmədikləri üçün onları bəxtiyar adlandırırdılar.
² Misirlilər onlara etdikləri haqsızlıqların müqabilində
Qisas almadıqlarını görüb onlara təşəkkür etdilər.
Əziyyət verdikləri üçün bağışlanmaqlarını xahiş etdilər.
³ Buna rəğmən İsraillilərə bələd olmadıqları yolda
Od saçan sütunu yolgöstərən olaraq verdin.

Bu, şöhrətli səfərlərində onlar üçün sanki az hərarətli günəş idi.

⁴ Amma o birilər işıqdan məhrum olmağa,

Qaranlıqda əsir olmağa layiq idilər.

Çünki Sənin övladlarını əsarətdə saxlamışdılar;

Onlar vasitəsilə Qanunun sönməz işığı dünyaya verilməli idi.

Məhvedici qüvvə

⁵ Onlar müqəddəs insanların uşaqlarını öldürməyə qərar vermişdilər.

Ölmək üçün tərk edilmiş uşaqlardan yalnız biri xilas edildi.

Bunun cəzası olaraq Sən onların çoxlu uşağını əllərindən aldın,

Özlərini isə bütünlüklə fırtınalı sularda həlak etdin.

⁶ O gecə barədə qabaqcadan atalarımıza xəbər vermişdin,

Beləcə, inandıqları vədlərə möhkəm güvənərək cəsarətli oldular.

⁷ Sənin xalqın həm salehlərin xilasını,

Həm də düşmənlərin həlakını gözləyirdi.

⁸ Çünki bir yandan düşmənləri cəzalandırdın,

Digər yandan da bizi Özünə tərəf çağırıb ucaldın.

⁹ Hörmətli insanların müqəddəs övladları gizlicə qurbanlar gətirdilər,

İlahi bir qanunla yekdilliklə qərara aldılar ki,

Müqəddəslər eyni uğurları və təhlükələri birgə paylaşsınlar;

Bu zaman atalarının mədhlərini oxumağa başladılar.

¹⁰ Əks tərəfdən isə düşmənlərin qarışıq bağıışı eşidilirdi,

Uşaqları üçün ağlayanların şikayətli fəryadları qalxırdı.

¹¹ İstər qul olsun, istər ağa, eyni cəzaya məruz qaldılar,

Sadə insan da, padşah da eyni əzaba qatlaşdı.

¹² Hamıda eyni aqibətə uğrayan çoxlu sayda ölü var idi,

Onları basdırmaq üçün dirilər çatmırdı.

Çünki nəsillərinin ən əziz adamlarının hamısı

Bir andaca həlak olmuşdu.

¹³ Onlar çadugərliklərindən başqa heç nəyə inanmırdılar,

Amma ilk doğulan uşaqları öləndə

Bu xalqın Allahın övladları olduğunu anladılar.

¹⁴ Tam sükut hər tərəfi əhatə edəndə,
Gecənin yarısı gəlib çatanda

¹⁵ Sənin hər şeyə qadir olan sözün zəhmli döyüşçü kimi
Göylərdəki padşahlıq taxtından aqibəti ölüm olan torpağa endi.
O, özü ilə iti qılınc – Sənin dəyişməz hökmünü daşıyırdı.

¹⁶ Dayanıb hər yerə ölüm saçırdı,
Başı göyə dəyirdi, amma yer üzündə gəzirdi.

¹⁷ Bu zaman onları qəfil yuxular,
Gözlənilməz görüntülər bərk qorxuya saldı.

¹⁸ Biri orada, biri burada vurulub yıxıldılar.
Ölümçül olanlar ölməklərinin səbəbini bildirdilər.

¹⁹ Çünki onları həyəcana salan yuxular
Bunun səbəbini qabaqcadan onlara göstərmişdi;
Belə ki onlar nəyə görə bəlaya məruz qaldıqlarını bilməmiş
ölməsinlər.

²⁰ Hərçənd salehlər də ölüm sınağı ilə qarşılaşdılar
Və səhrada onlardan çoxlu adam öldü,
Amma bu qəzəb uzun sürmədi.

²¹ Çünki fəzilətli bir insan onları müdafiə etmək üçün tələsdi,
Öz xidmət silahından istifadə edərək
Dua edib rəhmə gətirmək üçün buxur yandırdı,
Qəzəbə qarşı dayanıb fəlakətə son qoydu,
Beləcə, Sənin qulun olduğunu göstərdi.

²² O, həlakedicini fiziki gücü ilə,
Silahın gücü ilə məğlub etmədi,
Cəza verənə sözü ilə qalib gəldi,
Atalarına verilən andları və əhdləri onların yadına saldı.

²³ Cəsədlər qalaq-qalaq üst-üstə yığılanda
O, ortaya çıxıb qəzəbi dayandırdı,
Onun dirilərə yaxınlaşmasının qabağını aldı.

²⁴ Əynindəki cübbənin üzərində bütün dünyanın rəmzi var idi,
Əcdadların izzətli adları
Üstünə bərkidilmiş dörd sıra daşların üzərində yazılmışdı,
Sənin əzəmətli adın Onun başında olan tacın üzərində idi.

²⁵ Həlakedicini bunlara təslim oldu, bunlardan qorxdu.

Çünkü bir qəzəb sınağı artıq kifayət idi.

19

Qırmızı dəniz

¹ Amma günahkarları axıradək mərhəmətsiz qəzəb sıxışdırdı,
Çünkü Allah onların gələcək işlərini qabaqcadan bilirdi.

² Onlar əvvəlcə İsraililərə yollanmağa icazə verib
Onları tələsik yola saldılar.

Sonra isə peşman olub bu xalqı təqib etdilər.

³ Hələ kədər qarşılarında ikən,
Ölülərin məzarı üzərində ağlaşarkən
Onlar başqa ağılsız niyyətə düşdülər;
Yalvarışlarla yola saldıqları adamları
Qaçaqqlar kimi təqib etməyə başladılar.

⁴ Layiq olduqları tale onları bu aqibətə tərəf çəkib apardı,
Qabaqkı hadisələri onlara unutturdu.

Beləcə, çəkdikləri əziyyətləri bir cəza da tamamladı.

⁵ Bunlar oldu ki, Sənin xalqın ecazkar bir səfəri başa vursun,
Misirlilər isə fəvqəltəbii ölümə düşər olsunlar.

⁶ Beləcə, bütün yaradılış şəklini dəyişdi ki,
Sənin xüsusi əmrlərinə itaət etsin.

Yenidən öz təbiətinə görə yuxarıdan şəkil aldı ki,
Sənin övladların sağ-salamat qorunub-saxlansınlar.

⁷ Düşərgəyə kölgə salan bulud peyda oldu,
Əvvəllər su olan yerdə quru torpaq göründü.

Qırmızı dənizdən maneəsiz yol,
Fırtınalı ənginlikdən yaşıl otlaq açıldı.

⁸ Sənin əlinlə qorunan xalqın heyrətamiz möcüzələri görüb
Hamılıqla dənizi aşib-keçdi.

⁹ Çəmənlikdə otlayan atlar kimi, hoppanan quzular kimi
Onlar öz Xilaskarlarına – ya Rəbb, Sənə şükür edirdilər.

¹⁰ Çünki hələ əsarətdə olarkən
Nələrin baş verdiyini xatırlayırdılar:

Yer üzü necə başqa canlılar əvəzinə milçəklər yetirdi,
Çay balıq əvəzinə çoxlu qurbağalar püskürtdü.

¹¹ Sonra isə onlar istəklərinə uyaraq

Ləzzətli bir yemək istəyəndə

Nadir növlü quşların gəldiyini gördülər.

¹² Onları doydurmaq üçün dənizdən bildirçinlər uçub gəldi.

Misir və Sodom

¹³ Amma günahkarlar cəzalara məruz qaldılar,

Bunlar əlamətlərlə, ildırımların gücü ilə müşayiət olundu.

Pisliklərinə görə haqlı olaraq əziyyət çəkдилər.

Çünki Misirlilər yadellilərə güclü ikrah hissi ilə yanaşdılar.

¹⁴ Sodumlular tanımadıqları qonaqları qəbul etmədilər,

Misirlilər isə xoş niyyətlə gələn qəribləri dustaq etdilər.

¹⁵ Sodumlular yadellilərlə düşmənçəsinə davrandıqlarına görə

Hələ mühakiməyə də məruz qaldılar.

¹⁶ Misirlilərə gəlinə, əvvəlcə xalqını sevinclə qarşıladılar,

Onlara bərabər hüquqlar verdilər.

Sonra isə ağır işlərlə zülm etdilər.

¹⁷ Buna görə də Misirlilərin hamısı kor oldu,

Saleh olan Lutun qapısı ağzında dayananların aqibətinə

uğradılar;

Onlar qatı zülmətə qərq olaraq qapılarının girişini aradılar.

Çıxış zamanı təbiətin fəaliyyəti

¹⁸ Çəngdə səslər eyni olduğu halda ritmlər dəyişdiyi kimi,

Ünsürlər də öz təyinatlarını dəyişdi.

Hadisələri diqqətlə izlədikcə bunu görmək olar.

¹⁹ Torpaqda yaşayan canlılar suda yaşayan oldu,

Suda yaşayan varlıqlar torpağa çıxdılar.

²⁰ Od suda öz gücünü saxladı,

Su da odu söndürmə gücünü itirdi.

²¹ Bir yandan da alov odun içinə girən

Zəif heyvanların bədənini yandırmadı,

Qara bənzəyən, asan əriyən, göydən yağan nemət ərimədi.

Nəticə

²² Beləcə, ya Rəbb, Öz xalqını Sən hər şeydə ucaltdın və
izzətləndirdin,
Onu tərk etmədin, hər zaman, hər yerdə onunla birgə oldun.